

RETTENS KENDELSE (Fjerde Afdeling)
10. juli 2002 *

I sag T-387/00,

Comitato organizzatore del convegno internazionale »Effetti degli inquinamenti atmosferici sul clima e sulla vegetazione«, Rom (Italien), ved avvocati P. Grassi og G. Russo, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Valero Jordana og R. Amorosi, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: italiensk.

angående en påstand om annullation af den beslutning, som hævdes at være indeholdt i en skrivelse fra Kommissionen, hvori den anmodede sagsøgeren om at tilbagebetale en del af de beløb, som sagsøgeren havde modtaget i henhold til finansieringsaftale nr. B4/91/3046/11396, indgået mellem Kommissionen og sagsøgeren i forbindelse med afholdelsen af en international kongres om virkningerne af luftforurening på klima og plantevækst,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne V. Tiili og P. Mengozzi,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren havde til opgave at organisere en international kongres over temaet »Virkningerne af luftforureningen på klima og plantevækst«, som fandt sted i Taormina (Italien) fra den 26. til den 29. september 1991.

- 2 Til dette formål indgik sagsøgeren den 20. december 1991 en aftale med Kommissionen (herefter »aftalen«), hvorved Kommissionen forpligtede sig til at finansiere en del af udgifterne til trykning af dokumenter til brug for kongressen. Det fremgik nærmere bestemt af aftalens artikel 3, at Kommissionen forpligtede sig til at betale sagsøgeren maksimalt 20 000 EUR, eller hvad der svarede til 71,57% af de totale udgifter, der var opført under kontoen »Printed Matter« (trykt materiale) på kongressens budget, hvis beløbet på denne konto var mindre end det forventede beløb.
- 3 I henhold til aftalens artikel 4 skulle 80% af det aftalte beløb udbetales til sagsøgeren inden for en frist på 60 dage at regne fra underskrivelsen af aftalen, og den resterende del af beløbet skulle udbetales inden for en frist på 60 dage, fra Kommissionen havde modtaget og godkendt den endelige finansielle rapport og det endelige budget for kongressen. I henhold til samme artikel skulle disse dokumenter tilsendes Kommissionen senest den 28. februar 1992. Kommissionen forbeholdt sig ret til at nægte at udbetale det resterende beløb, hvis fristen blev overskredet.
- 4 I henhold til aftalens artikel 13 var retterne i Bruxelles enekompetente til at pådømme enhver tvist vedrørende aftalen.
- 5 Kommissionen udbetalte i overensstemmelse med aftalen 16 000 EUR til sagsøgeren.
- 6 Ved telefax af 23. februar 1992 til Kommissionen meddelte direktøren for den sagsøgende organisation, at han ikke kunne fremlægge dokumenterne vedrørende kongressen på den i aftalen fastsatte dato, eftersom de var blevet ødelagt ved en

brand, der var opstået i selskabet Melograno Congressis lokaler. Dette selskab var ansvarligt for afholdelsen af kongressen. Direktøren meddelte, at han ville sende dokumenterne til Kommissionen, så snart han havde modtaget bekræftede kopier fra de berørte organisationer, som han havde fremsat en sådan anmodning over for.

- 7 Ved skrivelse af 11. juni 1996 til den sagsøgende organisations direktør fremsatte Kommissionen krav om tilbagebetaling af forskuddet på 16 000 EUR, som var blevet udbetalt i overensstemmelse med aftalen. Vedlagt denne skrivelse var en debetnota, hvoraf det fremgik, at kravet om tilbagebetaling blev fremsat som følge af debtors manglende opfyldelse af sine kontraktlige forpligtelser.
- 8 Ved telefax af 6. august 1997 til Kommissionen fremsendte sagsøgerens kasserer en endelig redegørelse for kongressen sammen med to fakturaer, den ene udstedt af selskabet Melograno Congressi og den anden af et oversættelsesbureau, Linguistlink Ltd, vedrørende udgifterne til trykning af dokumenter til brug for kongressen, på i alt 51 900 000 ITL.
- 9 Ved skrivelse af 29. juni 1999 rettede Kommissionens Generaldirektorat for Budgettet henvendelse til sagsøgeren, hvori Kommissionen gentog kravet om tilbagebetaling af forskuddet på 16 000 EUR, idet det blev præciseret, at Generaldirektoratet for Miljø havde støttet kravet om tilbagebetaling, eftersom det var af den opfattelse, at de dokumenter, sagsøgeren havde fremlagt, savnede den fornødne bevisværdi.
- 10 Ved skrivelse af 24. september 1999 til Kommissionens Generaldirektorat for Budgettet og Generaldirektoratet for Miljø indgav sagsøgerens advokat, som handlede på vegne af Melograno Congressi og af sagsøgerens direktør, en klage over, at beslutningen om, at dokumenterne savnede den fornødne bevisværdi, ikke var blevet meddelt hans klienter, og at beslutningen under alle omstændig-

heder var helt ubegrundet. Han anfægtede ligeledes det retlige grundlag for beslutningen og henviste til sagsøgerens mulighed for at anfægte den ved Retten. Han anmodede endelig Kommissionen om at tilsende ham den anfægtede beslutning og om at redegøre nærmere for de dokumenter, som Kommissionen skønnede ville udgøre et tilstrækkeligt bevis.

- 11 Ved skrivelse af 2. oktober 2000 fremsatte sagsøgerens advokat — idet han bemærkede Kommissionens passivitet — krav over for Kommissionen om, at den skulle udbetale det resterende beløb i henhold til finansieringsaftalen, dvs. 4 000 EUR, til hans klienter.
- 12 Ved skrivelse af 10. oktober 2000, som blev sendt til sagsøgerens advokat, sagsøgerens direktør og selskabet Melogrando Congressi, redegjorde Kommissionen for det første for grundene til, at Generaldirektoratet for Miljø havde fundet, at de dokumenter, som sagsøgeren havde tilsendt Kommissionen, ikke havde den fornødne bevisværdi, og for det andet gentog den kravet om tilbagebetaling af det forskud, der var udbetalt i henhold til aftalen.
- 13 Ved skrivelse af 11. december 2000 anmodede sagsøgerens advokat Kommissionens Generaldirektorat for Budgettet om at trække kravet om tilbagebetaling tilbage og om at gennemgå sagens akter på ny. Hvis anmodningen ikke blev imødekommet, forbeholdt han sig retten til at anlægge sag ved Retten til prøvelse af den beslutning, der var indeholdt i Generaldirektoratet for Budgettets skrivelse af 10. oktober 2000.

Retsforhandlinger

- 14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 28. december 2000 har sagsøgeren i medfør af artikel 230, stk. 4, EF anlagt nærværende søgsmål.

- 15 I overensstemmelse med artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement har Kommissionen den 30. marts 2001 ved særskilt dokument nedlagt påstand om, at sagen afvises. Sagsøgeren har fremsat sine bemærkninger til denne afvisningspåstand i skrivelse af 11. maj 2001.
- 16 Ved skrivelse til Rettens Justitskontor har sagsøgeren fremsendt et supplerende skriftligt indlæg efter afslutningen af den skriftlige forhandling. I betragtning af, at der er tale om et indlæg, der ikke er omhandlet i procesreglementet, har Retten (Fjerde Afdeling) besluttet ikke at indføre det i registret.

Parternes påstande

- 17 I stævningen har sagsøgeren i det væsentlige nedlagt påstand om hel eller delvis annullation af beslutningen af 10. oktober 2000, og om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 18 Kommissionen har i sin begæring om sagens afvisning nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises, da det er åbenbart, at den ikke kan antages til realitetsbehandling.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 Sagsøgeren har i sit indlæg vedrørende afvisningspåstanden nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens afvisningspåstand tages ikke til følge, idet den er fremsat for sent, subsidiært ikke begrundet.

— Sagen henvises til afgørelse i plenum.

— Der udpeges en generaladvokat.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Påstandene om, at sagen henvises til afgørelse i plenum, og om, at der udpeges en generaladvokat

20 Det bemærkes indledningsvis, at Retten i henhold til procesreglementets artikel 12 fastsætter retningslinjerne for sagernes fordeling mellem afdelingerne. Afgørelsen

herom offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. I medfør af denne bestemmelse har Retten ved beslutninger af 4. juli 2000 og af 19. september 2001 fastsat følgende retningslinjer for sagernes fordeling mellem afdelingerne for perioden fra den 1. oktober 2000 til den 31. august 2001 (EFT 2000 C 259, s. 14, og EFT 2001 C 289, s. 22):

»a) Sager vedrørende anvendelse af statsstøttere regler og regler angående handelspolitiske beskyttelsesforanstaltninger fordeles umiddelbart efter indleveringen af stævningen til udvidede afdelinger bestående af fem dommere, dog med forbehold af en eventuel senere beslutning i medfør af procesreglementets artikel 14 og 51.

b) Andre sager fordeles umiddelbart efter indleveringen af stævningen til afdelinger bestående af tre dommere, dog med forbehold af en eventuel senere beslutning i medfør af procesreglementets artikel 14 og 51.«

21 I overensstemmelse med disse retningslinjer er nærværende søgsmål blevet fordelt til en afdeling bestående af tre dommere.

22 Det skal videre bemærkes, at procesreglementets artikel 14, 18, 19 og 51 gør det muligt for den afdeling, som behandler en sag, at foreslå Rettens plenum, at sagen henvises til dette eller til en afdeling bestående af et andet antal dommere, og at der udpeges en generaladvokat. Der er herved tale om en beføjelse og ikke om en

pligt. Vedrørende udøvelsen af denne beføjelse er der opstillet kriterier i procesreglementet. Afgørende for henvisningen til Rettens plenum eller en afdeling bestående af et andet antal dommere er sagens juridiske problemer, dens betydning eller særlige omstændigheder i øvrigt, og kriteriet for at udpege en generaladvokat er, at Retten skønner, at sagens juridiske eller faktiske problemer tilsiger det (jf. Rettens kendelse af 14.12.1992, sag T-47/92, Lenz mod Kommissionen, Sml. II, s. 2523, præmis 31, og Rettens dom af 29.3.1995, sag T-497/93, Hogan mod Domstolen, Sml. II, s. 703, præmis 25 og 27).

- 23 I nærværende sag er det tilstrækkeligt at fastslå, at betingelserne for henvisning af sagen til Rettens plenum eller for at udpege en generaladvokat ikke er opfyldt.

Rettens kompetence

- 24 I henhold til artikel 114, stk. 3, i Rettens procesreglement forhandles der mundtligt om en begæring om afvisning af sagen, medmindre Retten bestemmer andet.
- 25 I denne sag finder Retten, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at den i medfør af denne bestemmelse kan træffe afgørelse uden at fortsætte retsforhandlingerne.

Parternes argumenter

- 26 I sin begæring om afvisning af sagen har Kommissionen understreget lighedspunkterne mellem nærværende søgsmål og det søgsmål, der var genstand for Rettens kendelse af 9. januar 2001 (sag T-149/00, Innova mod Kommissionen, Sml. II, s. 1). Sidstnævnte sag vedrørte en tvist om opfyldelsen af en kontrakt, som Kommissionen havde indgået, og som for det første ikke indeholdt nogen bestemmelse, der udpegede Retten som værneting i forbindelse med tvister om kontraktens gennemførelse, og for det andet indeholdt en klausul, der udpegede retterne i Bruxelles som værneting. Kommissionen har gjort gældende, at da der i nærværende sag ikke findes nogen voldgiftsbestemmelse, som tillægger Retten kompetence, bør Retten — således som den gjorde det i kendelsen i sagen Innova mod Kommissionen — fastslå, at den savner kompetence til at pådømme sagen og således afvise søgsmålet.
- 27 Sagsøgeren har i skrivelse af 9. februar 2001 til Rettens Justitskontor fremsat sine bemærkninger til afvisningspåstanden og deri bemærket, at Kommissionen anmodede om, at fristen for afgivelse af svarskrift blev udsat en måned, og begrundede denne anmodning med, at den måtte konsultere diverse tjenestegrene. Sagsøgeren har bemærket, at på det tidspunkt, hvor anmodningen om udsættelse blev fremsat, var Kommissionen allerede i besiddelse af alle de oplysninger, der var nødvendige for indgivelse af begæringen om afvisning. Fristforlængelsen er således blevet opnået på uretmæssigt grundlag. Selv om det kunne være nødvendigt at foretage en grundigere undersøgelse af de spørgsmål, som nærværende sag rejser, med henblik på indgivelse af et svarskrift, der indeholdt en vurdering af sagens realitet, er en sådan fristforlængelse derimod på ingen måde begrundet, når det sker med henblik på fremsættelse af en begæring om afvisning i medfør af procesreglementets artikel 114. Sagsøgeren har derfor anmodet Retten om at fastslå, at afvisningspåstanden er nedlagt for sent, idet den blev nedlagt efter udløbet af den oprindeligt fastsatte frist.
- 28 For så vidt angår spørgsmålet, om Kommissionens afvisningspåstand skal tages til følge, har sagsøgeren bemærket sig Domstolens og Rettens faste praksis om afvisning af søgsmål, der er anlagt under tilsvarende omstændigheder som nærværende søgsmål.

- 29 Sagsøgeren har imidlertid gjort gældende, at Kommissionens praksis med at gennemføre aktiviteter, der følger af dens beføjelser som offentlig myndighed — eksempelvis tildeling af finansiel støtte til fysiske eller juridiske personer — ved hjælp af privatretlige aftaler, som ikke indeholder voldgiftsbestemmelser som nævnt i artikel 238 EF, har til følge, at disse aktiviteter unddrages Fællesskabets retsinstansers kontrol, således som denne er fastsat i artikel 230 EF. Kommissionens finansiering af et projekt eller et arrangement som det, der er tale om i nærværende sag, tager udgangspunkt i en vurdering af den offentlige interesse i, at det pågældende projekt eller arrangement gennemføres, og en sådan finansiering kan derfor alene ydes efter vedtagelse af en beslutning i artikel 249 EF's forstand, som er undergivet Rettens kontrol.
- 30 I den forbindelse har sagsøgeren gjort gældende, at den kontraktlige form og den værnetingsbestemmelse, som tillægger de belgiske retter kompetence, er blevet påtvunget den af Kommissionen, idet sagsøgeren ellers måtte imødesee, at den begærede støtte ikke blev ydet.
- 31 Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at det følger af såvel den anfægtede retsakts indhold som af de faktiske omstændigheder, at Kommissionen var overbevist om, at den handlede inden for rammerne af offentlig ret, og at den udøvede beføjelser som offentlig myndighed. Sagsøgeren har som eksempel henvist til, at Kommissionen i den anfægtede retsakt har nævnt muligheden for tvangsfuldbyrdelse i tilfælde af manglende betaling. En sådan tvangsfuldbyrdelse kan imidlertid kun ske, hvis den anfægtede retsakt faktisk var en beslutning. Sagsøgeren har desuden understreget, at Kommissionen ikke bestred Rettens kompetence i den anfægtede beslutning.
- 32 Kommissionen har ved denne adfærd vildledt sagsøgeren i relation til karakteren af deres kontraktlige forhold og til sagsøgerens muligheder for at anlægge søgsmål, og denne adfærd bør derfor i det mindste tages i betragtning af Retten i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om sagens omkostninger.

Rettens bemærkninger

- 33 Det bemærkes, at i henhold til artikel 46, stk. 1, i Rettens procesreglement skal sagsøgte indgive sit svarskrift inden en måned efter stævningens forkyndelse. I henhold til artikel 46, stk. 3, kan retsformanden på sagsøgtets begrundede anmodning forlænge den i stk. 1 nævnte frist.
- 34 For så vidt angår argumentet om, at begæringen om afvisning er indgivet for sent, skal det bemærkes, at Kommissionen ved skrivelse af 12. februar 2001 til Justitskontoret i overensstemmelse med ovennævnte bestemmelser i procesreglementet har anmodet Retten om udsættelse af fristen for indgivelse af svarskrift, fordi det var nødvendigt at konsultere diverse interne tjenestegrene. Denne anmodning blev imødekommet, og fristen blev udsat med ca. en måned.
- 35 I modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, kan den omstændighed, at Kommissionen har valgt at indgive en begæring om afvisning i medfør af procesreglementets artikel 114 før udløbet af den således fastsatte frist i stedet for at indgive et svarskrift, der indeholdt en vurdering af sagens realitet, ikke rejse tvivl med hensyn til, om anmodningen om udsættelse af fristen er i strid med de relevante bestemmelser i procesreglementet, og kan heller ikke bevirke, at anmodningen må anses for udtryk for misbrug. Selv om Kommissionens afvisningspåstand i det væsentlige er begrundet i aftalens indhold, som var vedlagt stævningen, og Kommissionen derfor allerede var i besiddelse af alle de oplysninger, der var nødvendige for at begære afvisning på det tidspunkt, hvor den anmodede om forlængelse af fristen, står det dog fast, at Kommissionen kunne have valgt ikke at begære afvisning af sagen eller at nedlægge påstand om

afvisning i svarskriftet. I begge tilfælde skulle Kommissionen have diskuteret sagens realitet, hvilket på rimelig vis kunne forklare, at de forskellige involverede tjenestegrene i Kommissionen måtte konsulteres.

- 36 Under alle omstændigheder bemærkes, at selv hvis sagsøgerens anbringender måtte være begrundede, kan Retten i henhold til procesreglementets artikel 113 til enhver tid af egen drift efterprøve, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, herunder i henhold til retspraksis spørgsmål om Rettens kompetence (jf. Rettens dom af 17.6.1998, sag T-174/95, Svenska Journalistförbundet mod Rådet, Sml. II, s. 2289, præmis 80). Rettens prøvelse er således ikke begrænset til de afvisningspåstande, som parterne har nedlagt.
- 37 For så vidt angår Kommissionens begæring om afvisning af sagen bemærkes det, at det fremgår af fast retspraksis, at ifølge bestemmelserne i artikel 238 EF, sammenholdt med bestemmelserne i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1), med senere ændringer, har Retten kun kompetence til at træffe afgørelse vedrørende kontraktretlige tvister, som indbringes for den af fysiske eller juridiske personer, såfremt der foreligger en voldgiftsbestemmelse. I modsat fald ville Retten udvide sin dømmende myndighed til andre tvister end dem, som udtømmende er forbeholdt dens afgørelse i artikel 240 EF, der netop tildeler de nationale retter en almindelig kompetence til at påkende søgsmål, hvori Fællesskabet er part (Rettens kendelse af 3.10.1997, sag T-186/96, Mutual Aid Administration Services mod Kommissionen, Sml. II, s. 1633, præmis 47, og kendelsen i sagen Innova mod Kommissionen, præmis 25).
- 38 I den foreliggende sag indeholder aftalen ingen bestemmelse, hvorved Retten tillægges kompetence til at pådømme tvistigheder, der måtte opstå i forbindelse med opfyldelsen af aftalen. Bestemmelsen om behandling af tvister, der findes i aftalens artikel 13, tillægger tværtimod udtrykkeligt retterne i Bruxelles

kompetence til at behandle enhver tvist mellem Kommissionen og medkontrahenten. Parterne er enige om, at nærværende tvist, der angår Kommissionens krav om tilbagebetaling af forskuddet som følge af sagsøgerens manglende opfyldelse af aftalen, er omfattet af dennes artikel 13.

- 39 Det kan i øvrigt ikke med føje hævdes, at aftalens artikel 13 er til hinder for den enekompetence, der er tillagt Fællesskabets retsinstanser ved artikel 230, stk. 4, EF. Denne kompetence omfatter nemlig kun de forordninger, direktiver eller beslutninger, der er omhandlet i artikel 249 EF, og som institutionerne vil kunne træffe på de i traktaten fastsatte betingelser. I den foreliggende sag er den anfægtede retsakt en uadskillelig del af et kontraktforhold og hører derfor ikke til de retsakter, der er omfattet af artikel 249 EF, og for hvilke spørgsmålet om annulation henhører under Fællesskabets retsinstansers enekompetence ifølge artikel 230, stk. 4, EF (jf. kendelsen i sagen *Mutual Aid Administration*, præmis 50 og 51, og i sagen *Innova mod Kommissionen*, præmis 28).

- 40 For så vidt angår sagsøgerens anbringende om, at Kommissionen, når den udøver de aktiviteter, der henhører under dens beføjelser som offentlig myndighed, såsom den omtvistede tildeling af finansiel støtte, i form af en privatretlig aftale, som ikke indeholder en voldgiftsbestemmelse som omhandlet i artikel 238 EF, på denne måde har unddraget sig Fællesskabets retsinstansers kontrol, således som denne er fastsat i artikel 230 EF, bemærkes blot, at selv om dette skulle være tilfældet, er den anfægtede retsakt en uadskillelig del af kontraktforholdet og kan derfor ikke danne grundlag for en kompetence for Retten i medfør af artikel 230 EF.

- 41 Det fremgår i det hele af det anførte, at da der ikke foreligger en voldgiftsbestemmelse, savner Retten kompetence til at behandle et søgsmål, der — selv om det er rejst på grundlag af artikel 230, stk. 4, EF — i virkeligheden må forstås som et søgsmål, der er baseret på en kontrakt.

- 42 Følgelig må dette søgsmål afvises.

Sagens omkostninger

- 43 Ifølge procesreglementes artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I medfør af procesreglementes artikel 87, stk. 3, kan Retten imidlertid pålægge endog en vindende part at erstatte den anden part de udgifter, som skønnes at være påført modparten unødvendigt eller af ond vilje.
- 44 Sidstnævnte bestemmelse bør ikke finde anvendelse i nærværende sag. Det kan således, i modsætning til, hvad sagsøgeren gør gældende, ikke hævdes, at Kommissionen ved sin adfærd har forårsaget eller bidraget til, at nærværende tvist er opstået. For det første bestemmer aftalens artikel 13 udtrykkeligt, at retterne i Bruxelles er enekompetente til at pådømme tvister, der opstår vedrørende aftalen. For det andet havde Kommissionen ikke pligt til i medfør af principperne om adgang til domstolsprøvelse og god forvaltningsskik at meddele sagsøgeren sin stilling vedrørende spørgsmålet om kompetence i nærværende sag eller at bestride sagsøgerens udtalelser herom, idet forholdet mellem sagsøgeren og Kommissionen er rent kontraktligt.
- 45 Under henvisning til det anførte, og idet sagsøgeren har tabt sagen, bør sagsøgeren betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser
kender

RET TEN (Fjerde Afdeling)

for ret:

- 1) **Sagen afvises.**
- 2) **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.**

Således bestemt i Luxembourg den 10. juli 2002.

H. Jung

Justitssekretær

M. Vilaras

Afdelingsformand